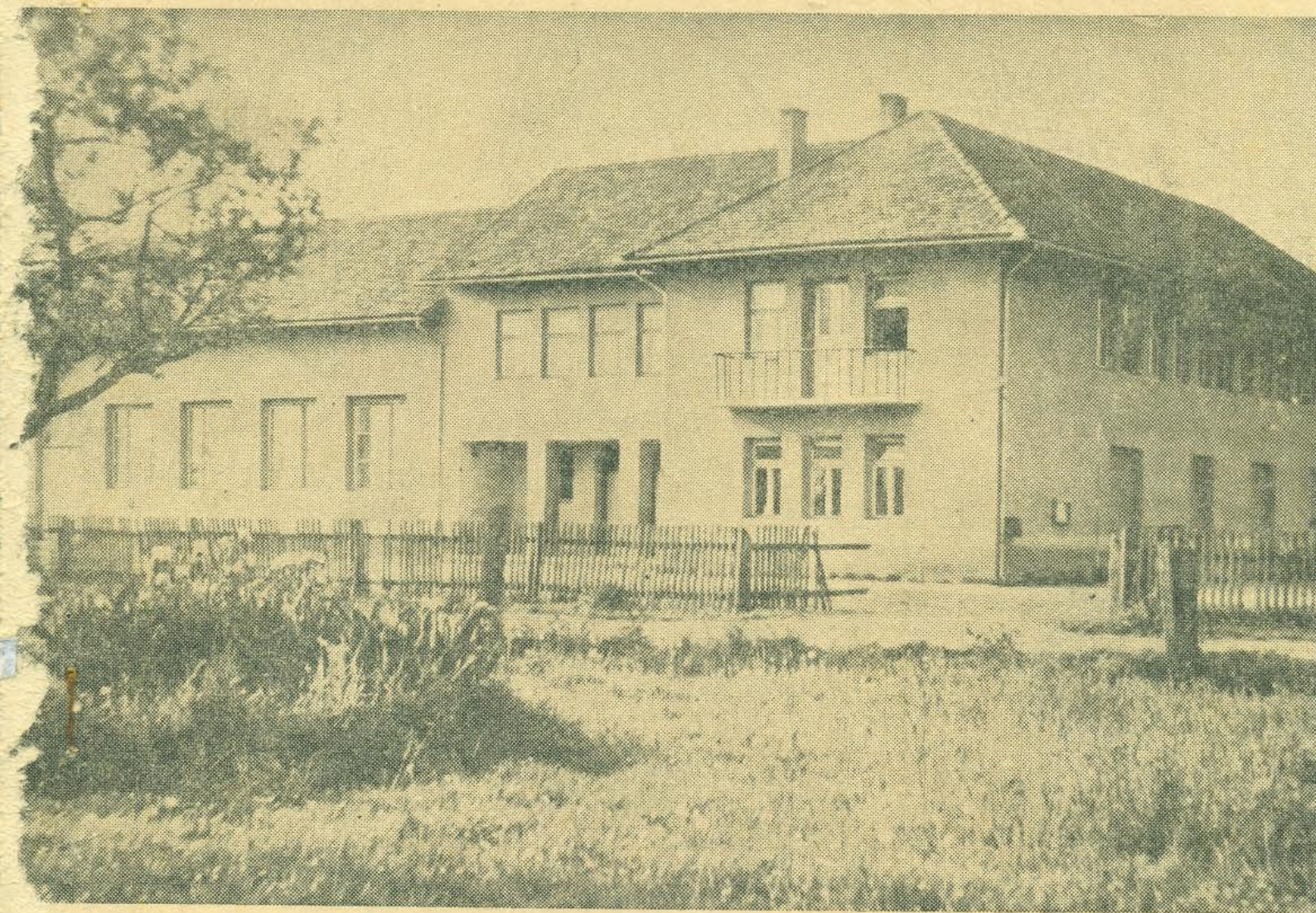

OGRANAK SELJAČKE SLOGE

GLAS BUŠEVCA

Br. 1. svibanj 1964.

G L A S B U Š E V C A

INFORMATIVNI LIST SVAKODNEVNIH DOGAĐAJA MJESTA BUŠEVAC

Izdaje: Ogranak Seljačke Sloge - Buševac

Glavni i odgovorni urednici: Josip Kovačević i Mijo prof. Robić

Ostali članovi uredništva: Josip Robić, Stjepan Robić i Ivan Kos
List izlazi prema potrebi i nakon dovoljno sakupljenog materijala

Godina I

Broj 1

Svibanj 1964.

UVODNA RIJEČ

Veoma nam je drago, da vas možemo iznenaditi pojavom lista "Glas Buševca", koji treba da obuhvati i da pretrese gotovo sve probleme u Buševcu.

Ideja o stvaranju toga lista je nikla prilikom štampanja prvog broja "Godišnjaka" Ogranka Seljačke Sloge (OSS-e), koji je izišao povodom godišnje skupštine istoimene organizacije. Dakle, već tada se razmišljalo o tome na koji bi se način moglo objaviti u javnost najaktuelnije probleme i interesantne događaje u okviru našega sela. Pomišljalo se da se to ostvari prvenstveno u okviru organizacije OSS-e i to tako da bi se štampao polugodišnjak ili eventualno da bi list izlazio svakih 3-4 mjeseca. Međutim, na samoj godišnjoj skupštini OSS-e održanoj 21. ožujka 1964. je odlučeno o tom pitanju slijedeće:

List, koji će nositi naziv "Glas Buševca", izlazit će povremeno prema potrebi i prema sakupljenom materijalu. Organ izdavanja će biti OSS-e Buševac, a uredništvo će sačinjavati isti drugovi, koji su bili i kod prvog broja "Godišnjaka", tj. drugovi Ivan Kos (Doni), Josip Kovačević (Josipov) i Mijo prof. Robić. List će se štampati u Velikoj Gorici uz organizacionu pomoć Narodnog sveučilišta Velika Gorica, a izlazit će besplatno u 200 - 300 primjeraka. U direktnoj vezi s Narodnim sveučilištem u Vel. Gorici će biti drug Josip Robić (Jankov), koji će organizirati štampanje lista, a uz to će pomoći i kod sakupljanja materijala za štampanje. Očekuje se svjesna suradnja svih zainteresiranih.

Ovime se ponovno obraćamo svim organizacijama u selu, da kod svojih društvenih sastanaka zaključite tko će u njihovo ime davati izvještaje za list, kako se poslije ne bi stavljale eventualne primjedbe o prestižu pojedinih organizacija, a da su druge ostale zapostavljene. Štampat ćemo uglavnom sav materijal, koji nam bude poručen, a uz to ćemo i sami iznalaziti interesantne teme. Pozivamo sve naše seljane, pa i one, koji to nisu, a žele nam pomoći bilo savjetom bilo da nam pošalju kakove članke, koji bi interesirali naše čitaoce, da zaista shvate ozbiljno taj poziv, jer na taj način ćemo naći kako interesantno tako i zabavno, nama najbliže štivo.

Smatramo da će slijedeće teme najviše interesirati naše čitaoce: iz života naših starijih generacija, događaji iz prvog i drugog rata kao i između njih, promjene u našem selu i okolici, opis pojedinih naših značajnijih domaćih ljudi itd., što se može opisati i s nešto humora. Osim toga može se pisati i o pojedinim člancima, koji su izašli.

U očekivanju vaš svestrane suradnje i nadajući se da ćemo se pojaviti s drugim brojem što prije, drugarski vas pozdravljamo.

Uredništvo

Josip Robić, tajnik OSS-e:

PLAN RADA OSS-e BUŠEVAC

Na prvoj sjednici upravnog odbora OSS-e, koja je održana odmah nakon godišnje skupštine, razmotren je i proširen plan rada organizacije i to sa slijedećim tačkama:

- 1) da dramska sekcija pripremi koji igrokaz,
- 2) da prema potrebama izlazi list "Glas Buševca",
- 3) da se pripremi zabava s prigodnim programom,
- 4) da se uredi knjižnica i otvori čitaonica i
- 5) da se potakne članove na radne akcije.

Po pojedinim tačkama plana se odmah diskutiralo i konačno je riješeno, da će se u pogledu prve tačke poduzeti odmah korake. Tu je dužnost preuzeo na sebe Josip Rožić, koji je predložio i prihvatio da će uvježbati dramu R. Marinkovića "Glorija". Taj igrokaz bi se trebao prikazati prvi puta u Buševcu i to koncem mjeseca svibnja.

Kako je povodom godišnje skupštine izašao prvi broj "Godišnjaka", to su članovi na skupštini prihvatili, da se izdaje povremeno i list, koji će obuhvatiti probleme Buševca i predložili mu naziv "Glas Buševca". Izdavački odbor, koji se brinuo za štampanje "Godišnjaka" je pristao da i dalje radi na sakupljanju i pripremanju materijala za štampanje lista "Glas Buševca", a kao organ izdavanja će biti Ogranak Seljačke Sloge.

Što se tiče treće tačke plana rada predloženo je, da se u organizaciji OSS-e održi eventualno nogometni turnir između društava našega sela. Svi prihodi bi se dodijelili u dobrotvorne svrhe našega sela. Osim toga bi se posebno priredila veća zabava sa prigodnim šaljivim programom.

Postojeća knjižnica OSS-e je u zadnje vrijeme počela raditi dobro, ali bi trebalo njezin kvalitet još poboljšati. Zbog toga će se iz Vel. Gorice posuđivati neke knjige na duže vremensko razdoblje, kako bi se našim čitaocima omogućilo, da dobe i one knjige, koje sami žele. Zbog toga će sami čitaoci dati svoje prijedloge knjižničaru, pa će se tražene knjige i nabaviti. U pogledu otvaranja čitaonice će se pokušati također što god poduzeti, a za sada još uvijek nema prostoriya, jer se i za knjižnicu koristi kancelariya poljoprivredne zadruge, a također je tamo smješten i televizor.

U okviru radnih akcija, koje mislimo poduzeti, su pomoć kod dogradnje vatrogasnog doma, a ukoliko se bude podizao spomenik palim borcima i tu ćemo pozvati svoje članove, da također pomognu.

Ovaj plan je prilično malen, ali zato garantiramo, da ćemo ga u potpunosti izvršiti. Glavna naša akcija je rad dramske sekcije, koja će osim prikazivanja priredbe u Buševcu gostovati i po susjednim mjestima. U tome već imademo veliku tradiciju. Za sada su nam izostale pjevačka i folklorna sekcija, jer nemamo ljudi koji bi vodili te sekcije, dok je šahovska sekcija osnovala zasebno svoj klub.

Slavko Bobesić:

IZ DOBROVOLJNOG VATROGASNOG DRUŠTVA

Osnivanje "Glasa Buševca" je idealna zamisao kulturno-prosvjetne organizacije Ogranka Seljačke Sloge, da se kroz njega može sagledati život i rad našega sela, jer samo zajedničkim radom i izmjenom mišljenja možemo doprinijeti našem selu da i društveno-politički život utječe na opći razvoj i poboljšanje životnih uvjeta na selu. U jednu takvu zajedničku akciju možemo ubrojiti i radove na proširenju vatrogasnog doma, gdje učestvuju gotovo sve naše društveno-političke organizacije, koje su svjesne toga, da dosadašnji prostor dverane u vatrogasnom domu ne zadovoljava naše potrebe bilo kod kodržavanja zabava ili drugih sličnih priredbi. Zato treba ovu akciju kod dogradnje doma DVD gledati ne kao potrebe vatrogasnog društva, nego kao potrebu našega sela, koje svakog dana postaje sve veće i ljepše, pa će svakav jedan lijepi dom biti na ponos nama svima, a ujedno će mnogo koristiti za daljnji razvoj našeg kulturno-zabavnog života. Kad bude dogradnja gotova, moći ćemo ponosno reći, da je to učinila naša sloga i zajednički rad.

Odazovimo se pozivu za akciju! Nadimo malo vremena, da ostvarimo tu našu zamisao!

Ivan Katulić, tehn.:

IZ NOGOMETNOG KLUBA "POLET"

Diskvalifikacija prve momčadi nogometnog kluba (NK) "Polet" iz daljnjeg prvenstvenog takmičenja Zagrebačkog nogometnog podsaveza (ZNP-a) donijela je sa sobom niz problema u radu društva. Uprava društva treba uložiti mnogo napora, da se stanje normalizira, a najvažnije probleme da riješi pronalazanjem načina kod sportskih upravnih organa ZNP-a, da se klub vrati u tok takmičenja i da se obnovi prva momčad sa podmlatkom.

Još je stari upravni odbor društva pokušao kod ZNP-a da se klub vrati u nogometno takmičenje, ali taj pokušaj nije uspio, već je obećano, da će se klub u proljetnom dijelu prvenstva uvrstiti bez konkurencije u takmičenje. Međutim i to obećanje nije izvršeno, jer ih je u normalnom takmičenju ostao paran broj. Klub je na taj način zapao u stagnaciju i neaktivnost i zato je upravni odbor društva poduzeo korake, da se društvo reaktivira do slijedećeg nogometnog prvenstva, kada se klub uvrštava u normalno takmičenje.

U program rada uvrštena su prijateljska takmičenja i razni turniri, tako da se momčad solidno pripremi za jesensko prvenstvo, a time će se oživiti i aktivnost čitavog društva. Izvršena je reorganizacija momčadi s tim, da se prijateljski susreti i pripreme izvedu s mladim igračima, koji će u buduće braniti boje našega kluba.

Postignuti su i prvi rezultati, koji potvrđuju pravilan početak rada s mladim igračima. Neriješen rezultat (3:3) s "Borcem" iz Vukovine, zatim dvije pobjede protiv Lekenika (4:1 i 12:0) te poraz od NK "Mraclin" na turniru (2:5) predstavlja izvjesno ohrabrenje za mlade igrače.

Nadajmo se da ćemo vas drugi puta moći obavijestiti o ljepšim uspjesima i rezultatima.

Stjepan Katulić (Gčrnkov):

USPJEH I RAD ŠAHOV-SKE SEKCIJE "POLET" BUŠEVAC

Početakom 1962. godine osnovana je šahovska sekcija SD "Polet". Kako je u selu još i prije vladao veliki interes za šah, odlučeno je, da se u okviru sportskog društva "Polet" osnuje šahovska sekcija. Kao što je poznato, šahovska sekcija je postojala još i prije i to od 1955.g. u okviru Ogranka Seljačke Sloge. Kod tog ponovnog osnivanja se upisalo u sekciju 77 članova. Nakon toga se sekcija registrirala i u šahovski savez Hrvatske, kako bi njezini članovi imali pravo igrati i za kategorije. Organizirano je više turnira. Danas ima klub već 25 šahista sa četvrtom, 12 sa trećom i trojicu sa drugom kategorijom. Klub je jedan od najbrojnijih i najaktivnijih klubova Hrvatske i jedini iz naše općine koji je član šahovskog saveza Hrvatske.

Nedugo nakon samog osnivanja, sudjelovala je naša sekcija po prvi puta na šahovskom općinskom prvenstvu u Velikoj Gorici te postigla velik uspjeh osvojivši drugo mjesto. Ove godine je također naša sekcija osvojila drugo mjesto. Evo ukupni pregled rezultata, koje smo postigli na općinskim prvenstvima 1962. i 1964. god.:

	Igrali	Pobjede	Porazi	Nerješeno	Ukupno
Buševac-Mraclin	3	2	1	0	12 : 8
Buševac-Lukavec	3	2	1	0	10 : 10
Buševac-Gradići	3	1	1	1	6 : 6
Buševac-Kuče	3	3	0	0	16,5 : 3,5
Buševac-Rakarje	1	1	0	0	4 : 0
Buševac-Staro Čiče	1	1	0	0	4 : 0
Buševac-Kurilovec	1	1	0	0	3 : 1
Buševac-Buk. Strmec	1	1	0	0	3 : 1

Ukupan rezultat sa svim selima s kojima smo do sada igrali je 58,5 : 29,5. Kao što je iz gornje tabele vidljivo ima samo Lukavec i Gradići jednake rezultate, dok svi ostali imaju negativne. Ako se uzme u obzir, da smo nastupili kao novajlije u prvenstvu, onda je naš uspjeh veći i služi na ponos našem selu.

Zlata Petrnac, učiteljica:

IZ ŽIVOTA "AKTIVA ŽENA"

Žene Buševca su osnovale krajem veljače 1964. "Aktiv žena" u okviru SSRN-a Buševac. Prilikom osnutka tog aktiva bila je prisutna drugarica Berta Grbović iz Vel. Gorice i predsjednik SSRN-a Buševac drug Josip Robić. Na tom smo sastanku izabrale svoj upravni odbor i dogovorile smo se za proslavu Dana žena. Tako je 8. mart proslavljen uz veselu zabavu, koja je po mom mišljenju uspjela, iako je odaziv žena bio mali. Na idućem sastanku načinile smo plan rada svoga aktiva:

1. organizirati koje predavanje iz pitanja zdravstva, iz povrtlarstva, a na jesen o spremanju zimnice,

2. pokrenuti pitanje otvaranja dječjeg vrtića, bar u ljetnim mjesecima od svršetka škole do početka nove školske godine,
3. razmotriti pitanje uređenja dječjeg igrališta iza stare škole,
4. nabaviti nekoliko ormarića prve pomoći i smjestiti ih u neke kuće, te zadužiti žene koje će time rukovati,
5. organizirati koji izlet kao i
6. organizirati i održati koju zabavu. Dobitak od tih zabava će biti dat kao pomoć kod proširenj- dvorane u vatrogasnom domu i kao pomoć za podizanje spomenika palim borcima u Buševcu.

Takva jedna zabava je već održana, a novci predani kao pomoć vatrogascima.

Za daljnje sprovođenje ovog plana potrebna je veća podrška svih žena našega sela, a koje uglavnom do sada nije bilo. Provedu li se ove tačke plana u djelo, olakšati će se ženama - domaćicama brige i odgoj djece, a bit će to i od velike koristi ostalim mještanima našega sela.

Ivan Črnko (Josipov):

IZ ŽIVOTA FERIJALACA

Prošle godine je u našem selu osnovana družina Ferijalnog saveza. To je organizacija koja okuplja mlade ljude, željne zabave i razonode. Zajednica im je omogućila razne povlastice, tako da u ljetnoj sezoni, putuju li kolektivno (više od pet ljudi); imaju popust na željeznici 75%, mogu dobiti šatore za noćenje te drugu ljetnu i zimsku opremu uz minimalne cijene odštete, a logoruju li ili ljetuju li u domovima Ferijalnog saveza, plaćaju minimalne troškove boravka (pansion 450 din) itd. To im sve omogućuje, da uz male izdatke upoznaju ljepote naše zemlje i provedu svoje slobodno vrijeme u zabavi i razonodi. Ferijalna družina je već nakon formiranja postigla dobre rezultate. Prošle godine smo organizirali tri logorovanja i jedno ljetovanje na moru. Priredili smo također jednu zabavu, a dobiveni prihod zabave smo dali kao pomoć drugim organizacijama u selu. Iz ovoga se vidi, da je rad Ferijalne družine bio dobar, a nadamo se, da će u ovoj godini biti još bolji. U našem planu rada za ovu godinu je predviđeno uz organiziranje izleta i logorovanja aktivno surađivanje s drugim društveno-političkim organizacijama u obliku novčane pomoći te kroz radne akcije, kao kod proširenja vatrogasnog doma i podizanja spomenika palim borcima i žrtvama fašističkog terora. Naša organizacija broji sada dvadesetak članova, čime se baš ne smijemo zadovoljiti, jer su to većinom stariji omladinci, dok mlađoh članova ima malo. Nadamo se, da će i mladi omladinci u ovoj godini postati članovi Ferijalnog saveza i iskoristiti povlastice, koje im daje zajednica, kako bi što bolje i ekonomičnije proveli vrijeme odmora i razonode.

NAŠI SELJANI U PRVOM SVJETSKOM RATU (1914-1918)

Povodom 50-godišnjice početka Prvog svjetskog rata odlučili smo ukratko opisati nešto iz sjećanja naših seljana, koji su u tom ratu i sudjelovali. Sigurno ima i drugih naših ljudi, koji se sjećaju onog zlokobnog 26. srpnja 1914., tj. na

samu Svetu Janu, kako se to kod nas običava govoriti, kada su i u našem selu preko noći niknuli plakati da je sa strane Austro-ugarske o javljen rat Srbiji, te je na istom plakatu bio i popis godišta, koja treba da se jave u vojsku. Kako je Hrvatska u to vrijeme bila pod vlašću Austro-ugarske monarhije, to su se naši ljudi iako i nerado morali boriti protiv Srba i Rusa. U to vrijeme je situacija bila takva, da mnogi vojnici nisu ni znali protiv koga se bore i što je cilj njihove borbe.

A sada da čujemo čega se sjećaju petorica naših najstarijih seljana koji su i sudjelovali u Prvom svjetskom ratu. To su Ivan Petrnac, rođen 1886. god., Franjo Črnko, rođen 1895. god., Franjo Založnik, Ivan Robić, rođen 1888. i Mato Detelić, rođen 1898. god.

Ivan Petrnac:

Čitav razgovor koji smo vodili s Ivanom Petrnac mogao bi se ukratko ispričati ovako: Prvi svjetski rat ga je zatekao u selu Podotočje, kamo se upravo pred rat tj. 1913. god. vratio iz Amerike, gdje je bio gotovo tri godine. Tako već 1914. god. biya pozvan u vojsku i krene vlakom s prvom jedinicom do Slav. Broda, a odatle je pješao do Drine tri dana i noći. Tu su ih već dočekali Srbi, koji im nisu dali prijeći Drinu. Tom prilikom je baš i obolio, pa je zaprežnim kolima bio prevezen u beogradsku bolnicu. To nije bila bolnica, već neki podrum bez ijednog kreveta. No kako su Srbi napredovali prema Beogradu, mnogi su kao i on krenuli iako bolesni prema Pešti. Baš prilikom odlaska iz Pešte ušao je na željezničku stanicu među naše Sremce, pa se dočepao pune torbe kruha i mesa. On smatra, da mu je baš taj "plijen" najviše pomogao kod ozdravljenja. Tako je iz Pešte stigao u tadašnju zagrebačku bolnicu, koja je bila smještena u obrtnoj školi. Već nakon šest mjeseci su ga ponovo osposobili za vojnike, ali ovaj puta za sanitetsku službu. 1917. god. je bio poslan ponovo na front. Tu je doživio gorku uspomenu kad su iz jedne zasjede potukli veći broj ruskih konjanika. Tom prilikom je sreo i svog suseljana sada pok. Franju Katulića (Imbrekov). Taj ga se susret i nije naročito dojmio. Na rodni kraj i svoju kuću kao i na obitelj nije mnogo mislio, jer je smatrao da ne može poginuti i da će se sretno vratiti kući. Ipak je jednom doživio težak momenat, kad je bio nediscipliniran na dužnosti, pa je na upit kapetana, zbog čega je u vojsci, odgovorio: "Mi smo ovdje svjetske propalice." Zbog te izreke je bio pozvan na raport i razjasnio je svoju izreku slijedećim riječima: "Ubijamo jedni druge, uništavamo njihove obitelji, a oni naše. Što smo onda?" Na to mu je kapetan rekao, da ima pravo, ali da se za takove izjave ipak vješa ljude. - Inače se naš "stari ratnik" rado sjećao boravka na jednoj željezničkoj stanici, gdje su imali skladište vina. On sam je probušio puščanim metkom jedno bure, tako da je vino neprestano teklo, a vojnici su se opili i pjevali. - Zanimljivo nam je također ispričao i susret s ruskim vojnicima. Počelo je tako, da je najprije njihov kapetan vodio jednog parlamentarca zavezanih očiju uz poseban znak trube na rusku stranu. Iza toga se običavalo češće bez oružja posjećivati ruske logore. Rusi bi srdačno dočekali naše vojnike, častili bi ih raunolikim pićem i duhanom, a kod toga bi zajedno pjevali i bratimili se. U isto to vrijeme, tj. kad bi prošle međusobne posjete nastale bi opet puškaranje sa obih strana ali bez juriša i bez gubitaka.

Na koncu je naš gotovo 80-godišnjak izrazio želju, da ga nakar što bolje posluži zdravlje i da nabavi slušni aparat, jer ga već pomalo i sluh napušta.

Franjo Črnko:

Drugi naš "ratnik" iz Prvog svjetskog rata 70-godišnji Franjo Črnko ispričao nam je svoje uspomene sa nešto manje riječi. Njega je rat zatekao u Buševcu, a mobiliziran je 1915. godine je najprije dospio u Sisak. U Zagrebu je završio tečaj za rukovanje "mašingeverom" i tada je otišao na front. Jedno vrijeme je bio u Galiciji na ruskom frontu, a zatim je prebačen na talijanski front. On smatra da su Talijani bili opasniji protivnici nego Rusi. - Radosnih trenutaka nije doživio, a kad se sreo sa svojim seljanom pok. Jankom Kovačević bio je samo ugodno iznenađen. - Jednom je bio ranjen i to ga je veselilo, jer se za neko vrijeme riješio fronta. Na rodni kraj i obitelji nije mnogo mislio, smatrajući da se nikad više živ ne će vratiti kući. Inače se na frontu veoma obazrivo i ljudski postupalo s ranjenicima, koje se, iako bi bili i neprijateljski, njegovalo kao svoje vlastite.

Na koncu je Franjo na naš upit da li je bio odlikovan ponosno izjavio, da je primio po jednu brončanu, srebrnu i četverorednu srebrnu medalju. - Njegova želja je za sada, da nabavi jednog konja, da ga pase i po koji puta doveze drva.

Franjo Založnik:

Na poziv da nam nešto kaže o svojim uspomenu, dostavio nam je Franjo Založnik slijedeći izvještaj, koji u potpunosti prenosimo kako slijedi:

Prvi svjetski rat je počeo u srpnju 1914. godine. Ja sam kao strojobravar bio u to vrijeme zaposlen u Ljubljani u tvornici "Tenis", današnji "Litostroj". U to vrijeme je u samom poduzeću bila čvrsta Komunistička organizacija, pa su se njezini članovi odmah nakon održanog mitinga i oproštajnog govora prijavili u jedinice. Ja zbog maloljetnosti nisam bio odmah mobiliziran, a već početkom 1915. god. sam bio pozvan na regrutaciju i poslan u jedinicu. U to vrijeme je iz moje jedinice bio određen jedan bataljon proletera na ruski front, ali su vojnici otkazali poslušnost, pa su došli pod prijeku sud, koji je osudio na strijeljanje svakog desetog vojnika i sve podoficire i oficire. Tako sam ja već u travnju 1915. krenuo na ruski front, gdje sam bio do kolovoza 1916., kada sam bio prebačen na talijanski front. Naime, sve su se slavenske jedinice predavale bez borbe Rusima. Već u studenom iste godine sam bio ranjen i poslan u bolnicu u Bečko Novo Mjesto (Wiener Neustadt), gdje sam ostao skoro godinu dana i opet bio poslan na front, ali ovog puta u okviru njemačke vojske na francuski kod Verduna. Tu je bila i najžešća borba protiv Francuza, kojom prilikom su Nijemci izgubili bitku i morali kapitulirati. Ja sam sa nekoliko hiljada vojnika pao u ropstvo Francuzima. Život u ropstvu je bio težak, iako sam se već 1919. god. vratio kući, ali ne kao 18-godišnji mladić, već kao starac od 50 godina. Zaista se nerado sjećam tih gorkih uspomena, koje su mi otežale i kasniji život.

Ivan Robić:

Posjetili smo i jednog od naših najstarijih seljana - Ivana Robića, koji živi sa svojim sinom Tomom i njegovom porodicom. Tu smo se malo više zadržali u razgovoru, pa će i ovaj dio biti nešto opširniji.

Ivan Robić je rođen 1888. god. u Buševcu (Dolenci) u zadrugi malih Robića, koja je u to vrijeme brojala oko 20 članova, dok je zadruga velikih Robića imala preko 100 članova. Kao dječak je Ivan doživio najveće veselje kad je pošao u školu te je dobio prve opanke. U školu je išao četvrtkom i nedjeljom u Vukovinu (oko 5 km) pješice i to pet godina i opetovnicu dvije godine. Djeca bogatijih roditelja su se vozila u školu i natrag kolima. Ivan je imao još tri brata: Pavla, Tomu i Stjepana. Najmlađi brat Stjepan je kao najsposobniji vodio gospodarstvo, dok su drugi išli po raznim službama. Tako već 1905. god. odlazi 17-godišnji Ivan "trbuhom za kruhom" u Ameriku, a 1908. god. vraća se kući zbog nesretnog udesa brata, kojega je smrtno udarilo drvo u šumi. On je tada i preuzeo brigu o bratovoj nejakoj djeci. Kad je 1914. god. buknuo Prvi svjetski rat bude i on pozvan na vježbu, a godinu dana kasnije i u rat. Ratovao je na ruskom frontu u Galiciji, a bio je zajedno i sa drugim Buševčanima kao Franjom Katulić (Imbrekov), Franjom Crnko (Folkov), Josipom Detelić (Pavlov), koji je tada i poginuo, Mijom Crnko (Đurinkin) i Franjom Rožić, koji se u Rusiji oženio i ostao tamo. Tom prilikom je kod jednog okršaja na frontu Ivan bio ranjen najprije u bradu, a zatim kod povlačenja i u desnu nogu. Zaista je teško bio došao u svoju pozadinu, odakle se vratio u domovinu i to u Sisak. Kasnije je nakon ozdravljenja još jednom bio na neprijateljskom frontu i ukupno proveo u ratu gotovo pune tri godine.

Nadalje smo pričali o načinu života prije pedesetak godina. Tako nam je Ivan ispričao još slijedeće: Kuće, u kojima se stanovalo, bile su drvene, pod zemljani, stol i klupe oko njega su još ponegdje bile zabite u tlo. Peć je bila zidana od cigle i pećnjaka. Svi su spavali u jednoj sobi. Kuhinja se nalazila posebno sa ognjištem u sredini, a oko njega u krug su bili poredani lonci za kuhanje. Žlice su bile drvene, a tanjuri zemljani, dok bi samo tanjur za meso bio drven i taj bi se upotrebljavao samo prilikom velikih blagdana. Inače se Ivan stalno bavio pomalo zemljoradnjom i brinuo se za svoju obitelj. Tako su prolazile godine, a u najnovije vrijeme ga je mnogo razveselilo kad je 1951. god. naše selo dobilo električnu struju. Za sada mu je jedina želja, da do konca života bude zdrav, što mu mi svi skupa i želimo.

Mato Detelić:

A evo sada da vidimo, što piše u svojoj autobiografiji o Prvom svjetskom ratu naš seljan Mato Detelić, Banski. Donosimo dakle samo izvadak iz njegove autobiografije:

"Rat je počeo 1914. god. i ja sam imao 16 godina. Kako se rat protegnuo i dalje, ja sam 1916. god. regrutovan u vojsku kao najmlađi vojnik bivše zloglasne Austro-ugarske monarhije. 29. svibnja iste godine sam već pozvan u vojsku i kad sam dovršio dvomjesečnu vojnu vježbu poslan sam na ruski front, te sam tamo uz štektanje mitraljeza i tutnjavu ruskih topova u

bunkeru kod grada Vladimir Volenski 21. veljače 1917. god. slavio svoj 19-i rođendan. Na ruskom frontu sam bio sve do travnja 1917. god., kada sam dobio izvanredan dopust od četrnaest dana. Kako je samo putovanje trajalo šest dana, to mi je ustvari dopust iznosio samo osam dana. Dopust sam dobio na osnovu telegrama, da mi je umrla majka (iako se to ustvari nije dogodilo). To je bila zelenokadrovska politika jugoslavenske misli tako zvane Srpsko-hrvatske koalicije. Nakon dopusta se nisam više vraćao na front, nego sam se sakrivao po šumama i kojekuda. No, to je trajalo samo nekih mjesec i po dana, jer su austrijske vlasti pooštrile petjeru i ja sam već u lipnju uhapšen te kao vojni bjegunac dotjeran u Zagreb. Tu sam ostao u zatvoru osam dana, a onda me je jedan naoružani sprovodnik vodio u moju komandu na austrijsko-češku granicu u Siegersdorf. No kod toga sam noći sprovodio u zatvoru, a samo smo danju putovali, da ne bi pobjegao, iako sam imao vezane ruke. Po dolasku u svoju komandu, koja je bila njemačka, opet sam bio strpan u logorski zatvor i kao vojni bjegunac čekao vojni sud. Iz tog logora se svakodnevno slalo vojnike na front. Tu je bilo više narodnosti, kao Nijemaca, Austrijanaca, Čeha, Mađara i nekolicina Hrvata, a sveukupno oko 7.000 vojnika. U tom sam zatvoru bio svega dva dana, jer su već druge noći zavjerenici Austro-ugarske monarhije naša braća Česi dinamičnom digli u zrak tri vojna municijska magazina, koji su bili u neposrednoj blizini zatvora, pa je tako i ovaj uslijed velike eksplozije otišao u zrak. Tom prilikom sam bio ranjen i bježeći iz tog pakla najednom me udarac ponovne eksplozije bacio na zemlju i onesvijestio, a tek sam došao k svijesti kad su mi liječnici u selu Potendorfu pružili pomoć. U toj nesreći propao je i moj ratni dnevnik, za kojim još i danas veoma žalim. - Nakon toga sam otpremljen vlakom u bolnicu Semering u Beč, gdje sam ostao puna dva mjeseca, a kasnije sam otpušten kući na dva mjeseca bolovanja. Upravo u vrijeme tog mog bolovanja buknuła je u Rusiji Oktobarska revolucija i ja se nikad više nisam vraćao u austro-ugarsku vojsku, jer je i ona tom revolucijom bila uzdrmana, već sam postao opet zelenokadrovac sve do svršetka rata. Baš u to vrijeme sam se i oženio."

Josip Črnko, USA:

NEKOLIKO RIJEČI O NAŠEM NARODU U AMERICI
I HRVATSKOJ BRATSKOJ ZAJEDNICI

U ono teško i kobno doba pred 70 i više godina pojavila se kod naših iseljenika u Americi ideja da se sami međusobno pomažu, a naročito u slučaju bolesti ili smrti. Tbog toga su se obično nastanjivali jedni u blizini drugih po uzoru na druge nacionalnosti te se tako pomagali i osnivali nove organizacije. Uglavnom se ostalo kod toga da samo jedna narodnost bude u takvoj organizaciji, koja je izrađivala i svoje posebne pravilnike. Posebno je bilo određeno koliko mora mjesečno platiti svaki član i koliko će dobiti u potrebnom slučaju. U početku se plaćalo malo, jer su i plaće bile male, ali i to je za početak bilo više nego ništa.

Ideja o međusobnom pomaganju se veoma raširila u našem narodu pa su tako nicali i novi odsjeci Hrvatske bratske zajednice (HBZ-e), koji su ispočetka radili uglavnom samostalno

i to na određenom teritoriju. U tim odsjecima su se radali novi odbori, a poslije se formirao i centar sa centralnim odborom i listom "Novina", koji je pozivao i poticao naš narod da stupi u članstvo HBZ-e. Prvi rukovodioci i organizatori društva su bili školovaniji i sposobniji ljudi, koji su vršili propagandu bilo ličnim kontaktom s ljudima ili pisanjem u listu "Novina". Glavni motiv organizacije je bilo jedinstvo i sloga našeg naroda, koji u to vrijeme još nije mnogo mario za organizaciju, jer je bio preuzet svojim ličnim brigama.

Prvo takvo društvo je bilo organizirano 1894. god. u Pittsburgu, Pensilvanija i ono je veoma brzo proširilo svoje ideje. To društvo se zvalo "Hrvatsko radničko podupirajuće društvo Starčević u Alegeni". Ime Starčević je dalo društvu nacionalni karakter, jer je ovaj bio poznati hrvatski politički vođa. Poslije se to ime iz nekih razloga izmijenilo, tako da je društvo dobilo naziv "Svi Sveci".

Poslije osnutka više odsjeka sastala se 2. rujna 1894. god. prva konvencija, koja je tada imala gotovo tucet odsjeka sa oko 600 članova i imovinom od oko 43 dolara. Ta konvencija je donijela razne zaključke i pravila, ujedinila sve odsjeka i preuzela je i zajedničku blagajnu. U okviru konvencije je bio biran stalni centralni odbor, koji je imao mandat od četiri godine, a mogao se i produžiti. Lokalni odbori su djelovali na manjim područjima i birali bi se svake godine.

Glavna aktivnost, koju je Hrvatska bratska zajednica vodila, bilo je osiguranje, u čiji se doprinos plaćalo već prema tome na koliko bi se tko želio osigurati. Zbog toga je bilo više klasa, uz uslov da onaj tko više uplati u potrebnom momentu i više dobije. Tako se za klasu A u slučaju bolesti dobivao jedan dolar na dan, za klasu B dva dolara itd., a u slučaju smrti se tada dobivalo mnogo manje nego danas, jer je i organizacija bila manja i raspolagala s manjom svotom novaca.

Hrvatska bratska zajednica broji danas zajedno s omladinom oko 119.000 članova i ima 1.100 odsjeka. Ukupan kapital s kojim raspolaze iznosi 33.000.000 dolara, dok su svi članovi osigurani na 95.000.000 dolara. Organizacija još uvijek nije okupila sav hrvatski narod, a ni svi članovi nisu istog mišljenja, jer ih ima i takvih, koji su iz raznih spekulantskih razloga postali njezini članovi ili unutar nje žele proširiti svoju političku djelatnost. Tako se i više puta za vrijeme samih konvencija vode rasprave naprednih i nazadnih političara, a kod toga su veoma aktivni i hrvatski svećenici. Napomenuo sam već prije, da je HBZ čisto humanitarna organizacija, a ne politička, ali se ipak u njoj vodi politika pod krinkom nepolitike.

Od svoga osnutka podržavala je HBZ borbu našeg naroda u staroj domovini za nezavisnost od austro-ugarske vlasti. Ta potpora se očitovala kako u moralnom tako i u financijskom pogledu, a dobivale su je razne napredne stranke, koje su bile protivne postojećem režimu i borile se za svoju samostalnost i bolju budućnost svoga naroda kako tokom prvog tako i drugog svjetskog rata. Pod okriljem HBZ-e sakupljala se hrana, obuća, odjeća i novac te se slalo ili neposredno preko same organizacije ili preko Crvenog križa u staru domovinu. Taj ishod pomoći se može zahvaliti samo progresivnim snagama unutar organizacije.

Samim razvitkom HBZ-e mijenjao se i cijeli unutrašnji sistem organizacije. Samo osiguranje se podijelilo u tri grupe i to u posmrtno osiguranje, bolnu potperu i osiguranje od osaka-

ćenja, pa su postepeno bili povećani i uloženi a samim time se i više dobivalo u potrebnom momentu. Kad je sama organizacija finansijski ojačala, mogla je shodno tome i više pomoći, pa se ta pomoć sve više davala i našem narodu u staroj domovini. Veća pomoć je izdata za vrijeme svjetske krize 1929., a također je finansijski podržavana napredna radnička klasa kao i advokati, koji su istu branili na sudovima. Nadalje se podržavala akcija potpunog oslobođenja od austro-ugarskog jarma kao i potpora Hrvatsko-srpske koalicije. O svemu tome je naš narod u Americi bio obavještavan preko štampe i to putem listova "Zajedničar" i "Narodni Glasnik".

Što se tiče plaća samih odbornika pojedinih odsjeka, centralnog odbora kao i drugih namještenika HBZ-e, one su bile veoma male, pa su se kretale negdje od par dolara, a najviše plaćeni su bili tajnik i blagajnik i to najviše do 25 dolara mjesečno. To je u okviru samih odsjeka, dok su oni iz glavnog odbora, koji su članovi Unije dobivali unijsku plaću, a ta se kroće mjesečno i preko 500 dolara. Velika sredstva je organizacija dala za izgradnju nove zgrade glavnog ureda u Pittsburgu (nekoliko stotina tisuća dolara), a i svaka konvencija je odnosila po nekoliko desetaka tisuća dolara bilo na dnevnice ili podvoz, tako da su članovi morali stalno davati sve veće uloge.

Posljednja konvencija, koja je održana prošle godine, poklonila je iz svoje blagajne 5.000 dolara kao pomoć našem narodu u Skoplju i pozivala naš narod preko "Zajedničara" na prikupljanje milodara, što je još uvijek u toku. Tako je do sada sakupljeno oko 19.000 dolara, što smatram još uvijek premalenim iznosom, a i sama HBZ kao organizacija bi trebala dati mnogo više. Danas je i naš narod ovdje drugačije raspoložen prema svojoj braći u staroj domovini. Navest ćemo primjer iz početka ovog stoljeća, kad se naš narod htio osloboditi zloglasne vladavine mađarskog grofa Khuen Hedervarija, pa se obratio Hrvatskoj bratskoj zajednici za pomoć, a ova je na svojoj osmoj konvenciji 1904. god. odlučila poslati 5.900 dolara, dok je stanje blagajne tada bilo nešto manje od 50.000 dolara, tako da je pomoć iznosila oko 12% od ukupne imovine. Kada bi se danas dao isti taj postotak, onda bi pomoć iznosila gotovo 4.000.000 dolara. Te razlike se očituju u tome, što se danas u Americi već malo misli na povratak u staru domovinu i što već naši iseljenici nemaju tako blisku rodbinu u Jugoslaviji, pa misle više na svoju djecu, koja su s njima i njoj posvećuju više pažnje. Iako se i tu mladu generaciju šalje u posebne škole, koje financira HBZ, da bi ostala u bližoj vezi sa svojom braćom u staroj domovini, ipak se ta omladina udaljuje od postavljenih joj zadataka, pa se čak postiže i suprotni efekt, tj. da baš ta omladina malo mari za svoje sunarodnjake u Jugoslaviji.

U zadnje vrijeme se vidi aktivnost HBZ-e kod organiziranja posjeta "starome kraju", ali tu nalazimo većinom staru generaciju, dok se mlada generacija sve više pretapa s ostalom američkom omladinom, tako da ima mnogo izgleda će naš narod u Americi nestati kao posebna nacija, s čime ćemo se morati i nerado pomiriti.

GLAS BUŠEVCA želi

NAŠIM SELJANIMA U AMERICI

sretan povratak u domovinu i ugodan boravak u našem selu.

Ivan Rožić, stud. filoz.:

NA TUĐIM PARALELAMA

Zamoljen sam od uredništva "Glasa Buševca", da pišem o svojem boravku i susretima u inozemstvu. Nije se baš lako prihvatiti takva posla, jer to iziskuje izvjesnu odgovornost kako prema čitaocima tako i prema ljudima s kojima sam na tom svom putu dolazio u kontakt. Naravno, da se boravak u inozemstvu od sedam mjeseci teško može opisati na dvije stranice, te sam zbog toga zamolio uredništvo, da taj putopis izađe u nekoliko nastavaka, a svi zajedno bi dali jednu cjelovitu sliku mog boravka i mojih susreta u tuđini.

I dio: PUTUJEM

Sve se zbililo pomalo iznenadno i brzo. Krajem svibnja je odlučeno, da početkom kolovoza 1963. odlazim u Münster na međunarodni "Ferienkurs" studenata germanistike Filozofskog fakulteta. I od tada je vrijeme teklo brzo. Tridesetog srpnja sam imao konačno sve dokumente, tako da sam već tridesetprvoga otputovao, a da se prije toga nisam uspio oprostiti ni s najbližom rodbinom i prijateljima. Ni onda kad sam se na zagrebačkom kolodvoru opraštao s roditeljima, nisam bio svijestan svog odlaska. Tek kad je vlak već uvelike grabio kilometre, steglo me nešto u grudima. A tada: Ljubljana, Jesenice ... "...molimo pasoše na pregled. Hvala.! Sretan put!" Rosenbach, Austrija, Jugoslavenska granica je ostala iza mene.

Prvo što mi je palo na pamet bilo je, da vidim kako izgleda ta Austrija. Gledao sam kroz prozor u noć. Svjetla svjetlucaju u dolini, naokolo visoke Alpe - kao u Sloveniji. Tek neobična imena stanica potvrđuju, da si u tuđem svijetu.

Noć je dobrano odmakla, kad sam konačno zaspao u kutu "kupea". Kad sam se pred ranu zoru probudio, stajali smo na granici Zapadne Njemačke. Još jednom pregled pasoša i već smo hitali prema sjeveru. Opet sam zaspao i tek me sunce probudilo. Preda mnom su ležali brežuljci južne Njemačke sa brižno obrađenim poljima, izvanrednim cestama i urednim seoskim kućama. To je dakle ta Njemačka, u kojoj ću provesti nekoliko slijedećih mjeseci. To je zemlja, koja je svijetu darovala toliko vrijednih ljudi, kao što su: Marks, Engels, Kant i Einstein, Hegel, Goethe, Schiller, Mann, Mozart, Beethoven, Wagner i dr. To je ta zemlja, koja je dala najvećeg zločinca u povijesti čovječanstva Adolfa Hitlera. Zemlja "privrednog čuda" i čuvenog rajnskog vina.

Uz prugu promiču gradovi. U svemu što vidim, tražim tipično njemačko. Kondukteri i željezničari podsjećaju svojim čizmama i kapama na SS-oficire kakve vidimo u ratnim filmovima. To je u kontrastu s njihovom ljubaznošću prema putnicima. Kasnije sam uvidio, da su njemačke uniforme sve pomalo jednake, a kape u obliku onih iz rata nose osim željezničara i konduktera također službenici ostalih državnih poduzeća (pošte, saobraćaja itd) i da je ona neizbježan dio svake uniforme. U početku to stranca smeta, ali se kasnije ipak privikne i na to.

München je ostao iza nas, a da ga detaljno nismo ni vidjeli. Isto tako Stuttgart i Heidelberg. Malo zatim vide se

dimnjaci Ludwigshafena. "Evo nas na Rajni," začuje se nečiji glas i već sam "visio" na prozoru.

Rajnu, tu žilu kucavicu Njemačke, uvijek sam zamišljao širokom blistavom rijekom, na čijim brežuljkastim oblama ispod drevnih dvoraca i tvrđava rastu vinogradi, a po čijim valovima plove luksuzni bijeli brodovi. Ono što sam ugledao bilo je sasvim suprotno. Prljava sivosmeđa voda, koju nadziru teretnim brodovima, nato-varenim ugljenom. Sunce je nemilosrdno upiralo svoje zrake u vodu, a iz rijeke se širio zagušljivi z dah i nije dozvoljavao lagodno disanje.

To je, dakle, današnja Rajna. Pomalo razočarano sam promatrao onu prljavu vodu i pokušavao zamisliti Rajnu, kakva bi bila bez ovih sadašnjih ružnih priobalskih izraslina. No to mi je bilo skoro nemoguće. Čak je i čuveni prolaz Loreley bio bez ikakvog čara, preopterećen prisustvom dvadesetog stoljeća.

Rajna je neprekidno pratila vlak. Slika se satima nije mijenjala. Neprekidan lanac kuća i gradova uz rijeku postajao je sve monotoniji za umorne, neispavane oči. Više me nije interesirala ni veličanstvena kölnska katedrala, ni elegantni Düsseldorf, ni tmurni Dortmund. Zivnuo sam tek kad se pojavio Münster. Ovdje počinje moj susret sa zapadnim svijetom.

(U drugom broju: "Münster - studentski Babilon Evrope".)

Nikola Katulić, inž. agronom.

UMJETNA GNOJIVA I NJIHOVA UPOTREBA

Biljke trebaju za svoj rast i razvoj oko deset vrsti hraniva, ali od njih su najvažnija dušik, fosfor i kalij, jer njih biljke najviše troše i ona najčešće manjkaju u tlu. Zbog toga su pretežno u upotrebi gnojiva, koja sadrže dušik (N) ili dušična gnojiva, kao npr.: nitromankal, zatim koja sadrže fosfor (P) ili fosforna gnojiva kao npr.: superfosfat i kalijeva gnojiva, koja sadrže kalij (K). U pojedinom gnojivu ima određen postotak čistog hraniva, koji je označen na vreći. Npr.: 20% nitromankal ima 20% čistog dušika, koji služi kao hrana biljci, 17% superfosfat sadrži 18% fosfora (P_2O_5), a kalijeva sol 40% kalija (K_2O).

NITROMANKAL sadrži 20,5% dušika, a uz njega i 20% djelotvornog vapna. Može se upotrebljavati na svim tlima, a naročito kiselim (podzolastim). Dodaje se djelomično kod sjetve i kasnije ovršno u obliku prihranjivanja. Ne smije se bacati prije sjetve i u velikim količinama zbog lake topivosti i ispiranja iz tla, nego je bolje gnojiti češće i u manjim količinama.

SUPERFOSFAT sadrži 16-18% fosfora, a dobar je za vapnena, neutralna i slabo kiselu tla. Upotrebljava se prije sjetve uz zaoravanje ili zadržavanje, a na travnjacima i livadama ovršno.

KALIJEVA SOL sadrži 38-42% kalija, a može se upotrebiti na svim tlima prije sjetve uz zaoravanje ili zadržavanje.

NITROFOSKAL je miješano gnojivo, koje sadrži tri najvažnija hraniva: dušik, fosfor i kalij. Služi za gnojidbu svih vrsta tla. Gnojidba se vrši prije sjetve uz zaoravanje ili za-

drhljavanje. Kod nas se najčešće upotrebljava nitrofoskal (8:8:8), što znači da 100 kg nitrofoskala sadrži 8 kg dušika, 8 kg fosfora i 8 kg kalija. Ovo je najpogodnije gnojivo za neupućenog poljoprivrednika, jer sadrži sva tri hraniva u podjednakim količinama.

GNOJIDBA KUKURUZA: Uz stajski gnoj kukuruz vrlo dobro koristi hraniva i iz umjetnih gnojiva. Kada je tlo bogatije hranivima, tada može ishraniti i više biljaka. To znači, da se kod bolje gnojidbe može povećati i gustoća sklopa tj. broj biljaka od 30.000 do 50.000 po hektaru. Ovo se odnosi na hibridni kukuruz. Obilno gnojenje fosfornim gnojivima je važno za dobro formiranje i razvoj zrna. Uz fosfor i kalij kukuruz treba i dosta dušika i to naročito za vrijeme cvatnje i formiranja klipa. Dušik dajemo u obliku prihranjivanja 8-14 dana prije nastupa ovih faza, tj. cvatnje i klipanja, ali ne smijemo ispustiti prihranjivanje dušikom (nitromankalom) kod prvog i drugog okapanja.

Količina umjetnih gnojiva u kg po jutru (rali) za pojedine poljoprivredne kulture:

Kultura	Nitromankala	Superfosfata ili Thomasove drozge	40% kalijeve soli
Pšenica	100 - 150	150 - 250	100 - 150
Ječam	100 - 150	150 - 250	100 - 150
Kukuruz	150 - 200	200 - 300	100 - 150
Djetelina	-----	200 - 300	100 - 150
Krmna repa	200 - 250	200 - 300	150 - 200
Krumpir	150 - 200	150 - 250	150 - 200
Livada	50 - 100	150 - 250	100 - 150
Vinova loza	150 - 250	200 - 300	150 - 200
Voćke	150 - 250	200 - 300	150 - 250

Umjesto ove tri vrste gnojiva može se gnojiti sa adekvatnom količinom miješanog gnojiva nitrofoskala.

Josip Rožić, dipl. eck.:

SAVREMENA DRAMA "GLORIJA" USKORO NA NAŠOJ PORONICI

Naša dramska sekcija marljivim uvježbavanjem priprema Marinkovićevu dramu "Glorija" za skoru premijeru na pozornici zadružnog doma. Moram odmah na početku napomenuti, da nije bilo jednostavno pronaći kadar, s obzirom na veličinu i precizno psihološki siže drame, te smo u tom pravcu prilično vremena izgubili na strukturnu raspodjelu pojedinih uloga, kako bi svaki izabrani glumac dobio ulogu, koja najviše odgovara za postizavanje konačnog pozitivnog rezultata i efekta drame. Danas možemo biti apsolutno zadovoljni s raspoloživim kadrom, ozbiljnošću shvaćanja rada, radne discipline i konačno željom svakog pojedinca da unosi maksimum napora u savladavanju svoje uloge, koja mora dostići takav domet da gledaoci vide u čitavoj glumi stvarnost.

Gloriju, glavnu ulogu drame, tumačit će nam Slavica Detelić, koja sa vrlo zadovoljavajućim uspjehom - kao debitantkinja - savladava kompleksnu materiju psihološke drame, unaša cijelu svoju psihu u svaki dijalog, te bez pretjerivanja vjerujemo, da bolje rješenje za ovu ulogu ne postoji, a isto tako uvjereni smo, da će nam ona živo prikazati pravi lik Glorije. Glavni partner Gloriji jeste don Jere, biskupov tajnik, kojega će tumačiti Ivica Rožić s ugodnim osjećajem za glumu, apsolutnim shvaćanjem težine uloge, koju mora odigrati i dakako zadovoljavajućim efektom, koji će nam sigurno realizirati. Ovoj dvojici moramo priključiti i direktora cirkusa, kojega tumači naš poznati glumački veteran Juraj Robić, o čijim kvalitetama smatram nije potrebno pisati, jer nas nikada nije razočarao u svojim nastupima, već je uvijek bio stup glumačkog tima. Uloga direktora cirkusa u njegovom izvođenju bit će upravo zapanjujuće dobra prema sadašnjem rezultatu rada i uvjereni smo, da nas ni ovaj puta kao i nikada ranije ne će razočarati. Osim navedene trojke ugodno iznenađenje su: Stjepan Rožić kao biskup, Ivan Rožić kao bibliotekar, Ivica Robić kao kanonik i Ivan Robić kao crkvenjak. U ulogama cirkuskih klauna: Stimac Ivana, Kajganić Bože, Rožić Zlatka i Bobesić Juraja, zatim cirkuskih jahačica Katulić Štefice, Rožić Verice naići ćemo na dobru kreaciju, koja nam prikazuje scenu u cirkusu i oko njega, a u dječjim ulogama Rožić Zlatka, Rožić Lidije i Katulić Branka nailazimo na mlade talente budućih glumačkih generacija.

Ovom prilikom htio bih razbiti famu, koja je navodno od nekih neupućenih ljudi proizašla, da ova drama obrađuje temu protiv crkve i vjere. To je apsolutna neistina, te onaj, tko tako tumači ili ne zna sadržaj drame ili ne zna pratiti misao i scene, što obrađuju. Da ovo dokažemo ukratko ćemo iznijeti sadržaj.

Popularna cirkusantkinja Glorija jedne večeri u izvođenju skoka na trapezu u posljednji čas primjeti, da se trapez otkinuo, te da je sekundu prije odlučila izvesti točku, pala bi neminovno mrtva na tlo cirkuske arene, pa dolazi do saznanja, da ju je spasila božja moć i da je to znak koji je zove u samostan. Protiv volje svoga oca (direktora cirkusa) ona odlazi u samostan. Nakon dvije godine života u nekom provincijskom samostanu premještena je u biskupski dvor za planove, koje su u to vrijeme imali u biskupiji. Naime, protiv ljudi u crkvu bio je sve manji, dok u nekim drugim biskupijama ljudi su u velikom broju hrlili u crkve, jer su se navodno pojavljivala čuda. Zbog toga i tajnik ove biskupije nagovori biskupa, da pokušaju neko čudo sa živim bićem, odnosno da umjesto mrtvog kipa bogorodice koji je od drva postave lijepu mladu časnu sestru Magdalenu (prije Glorija). To su i učinili s time, da je kip (u ovom slučaju sestra Magdalena obučena kao bogorodica) na molbe vjernika micala očima, klimala glavom ili se smiješila, a vjernici su odlazili sretni i uvjereni, da ih je bogorodica razumjela i da će im pomoći. No unatoč ovakve inscenacije, ničija molba nije bila uslišana. Kulminacija je nastala onoga dana, kada je direktor cirkusa u crkvi prepoznao svoju kćerku kao kip, koji mu unatoč svih molbi nije htio odgovoriti niti jedne riječi, jer nije smjela zbog bojazni pred biskupom i njegovim tajnikom. Potresena riječima oca, nakon njegova izlaska iz crkve, ona silazi sa svoga postolja i sva u plaču dolazi do saznanja, da nije ovo mjesto za nju, da ne želi biti oružje u rukama zavaravanja vjernika, baca sa sebe odjeću

i vraća se ponovno u cirkus, iako joj je sa sentimentalne strane bilo malo i teško, jer je osjećala visoki stadij ljubavi prema biskupovom tajniku.

Biskupov tajnik od prvog dana bio je zaljubljen u sestru Magdalenu, iako riječima pred drugima to nije pokazivao, no cvijeće, koje je potajno donosio u crkvu pred sestru Magdalenu, neprestane sentimentalne melodije, koje joj je svirao na orguljama, dale su joj jasno to slutiti. Godinu dana nakon odlaska Glorije, upravo u času velikog ponovnog uspona cirkuskih nastupa Glorije, jedno veče desetak minuta prije nastupa Glorije, upada u njezina cirkuska kola i garderobu biskupov tajnik u namjeri da joj izjasni svoj bijeg od crkve i svoga zvanja, ukoliko ona želi da s njime osnuje novi život. Međutim, od toga nema ništa, Glorija ne popušta, jer vidi u njemu samo običnog slabica - čovjeka, a osim toga u izvođenju salta-mortale Glorija u stravičnoj sceni pogine, a biskupov tajnik očajan sam na sebe što nije ranije pokušao stvoriti realan život kao i svaki drugi čovjek, pada u teški psihološki delirijum.

Dramska sekcija OSS-e pobrinut će se za dobru glumu s kazališnom dekoracijom i garderobom, te vjerujemo, da će gledaoci biti zadovoljni.

Josip Rožić, dipl. eck. .:

SUDJELOVANJE U PROSVJETNOM RADU OTVARA ČOVJECU NOVE SKRIVENE PERSPEKTIVE

Čovjek je društveno biće te kao takav svoj životni program podešava i veže uz potrebe društva. Sudjelovanje čovjeka u bilo kojoj društvenoj organizaciji, direktno ili indirektno, povezuje njegovu volju i sposobnosti s općim društvenim potrebama, a to znači, da upravo na taj način manifestira svoju sposobnost ili razvija svoj talenat u jedan domet, koji bi teško sam postigao.

Na takvoj bazi moramo promatrati i naše mladiće kao i djevojke, koji uz samopožrtvovanje aktivno sudjeluju naročito u dramskoj družini. U provođenju ovakvih akcija nailazimo na dvije vrste ljudi, jedni, koji shvaćaju korisnost ovakva rada, jer su svijesni da takvim prosvjetnim djelovanjem ne koriste samo gledaocima, već više sebi samima, otkrivajući u sebi sposobnosti i nepoznate talente, koji mogu biti presudni za budućni život. Druga vrsta ljudi je ona, koja u svakoj prosvjetnoj akciji vidi neko opterećenje, bojazan zbog gubitka vlastitog slobodnog vremena i slično, a to su upravo štetni članovi naše zajednice, koji će tokom čitavog života činiti samo ono, što im drugi određuju, ljudi, koji ne će imati psihološke sposobnosti da samostalno djeluju na bilo kojem polju svoga životnog rada.

To je životna praksa pokazala i to ona potvrđuje svakodnevno promatrajući naše ljude, starije i mlade, koji vrše danas vidne i ključne položaje u našem socijalističkom društvenom uređenju. Da ne bi mladi ljudi smatrali ovo nekoliko riječi samo propagandno, podsjetit ću ih na nekoliko primjera, koji potvrđuju gornje izlaganje. Sjetimo se prijeratnog djelovanja prosvjetnog

društva u našem mjestu, a dobar dio nas se sjeća, sa koliko žara i samodiscipline su se stariji drugovi i drugarice odazivali obavezi prema društvu, svijesni, da će im svaka riječ, koju čuju ili nauče biti korisna. Kasnije u toku rata luč prosvjete, koja je u njima bila rasplamsana, dala im je jasnije i opširnije perspektive u sagledavanju realnosti života i pronalaženju puta, koji je najpozitivniji i najbliži savremenom kulturnom čovjeku. Rezultat prijašnje osnove vidjeli smo kod naših suseljana u pozitivnom rukovodenju poslijeratnog razvitka socijalizma u našoj zemlji.

Osim toga, u nedavnoj prošlosti, prije desetak godina, razvila se jaka dramska sekcija u selu, koja je jednim sistematskim radom otkrila dobar broj talentiranih glumaca - amatera, kao što su bili: Slavica Robić, Juraj Robić, Zvonko Vnućec, Verica Rožić, Matija Črnko i mnogi drugi, a naročito Zvonko Črnko, koji je, kako znamo, došao na nivo opće-jugoslovenskih razmjera. Upravo on je najjemenitiji primjer mladića, koji je takoreći kao dijete započeo marljivo raditi sa nama, dobio osnovne koncepcije te otkrio upravo u tome radu svoje pravo zvanje. Ne smijemo zaboraviti, da je baš zahvaljujući tome radu dobar dio mladih ljudi osjetio potrebu za nečim većim od motike i pluga te pošao na daljnje školovanje s voljom da dađe zajednici više od sebe, nego bi mogao dati kod kuće, a time ujedno da stvore i sebi povoljnije životne uslove.

Cilj ovoga skromnog članka jeste u tome da mladi ljudi uvide vrijednost vlastitog uzdizanja sudjelovanjem u radu bilo koje društvene organizacije, a naročito u prosvjetnoj organizaciji. Dramska družina je za takav razvitak upravo jedna od najpogodnijih, jer preko nje glumac uči da izvježba glumu, koja treba prikazati neku stvarnost, a odglumiti neku stvarnost znači postati umjetnik, pa je svako umjetničko djelo mjerilo inteligencije dotičnog čovjeka.

POVODOM SMOTRE MLADOSTI KONCEM SVIBNJA U BUŠEVCU

Već više godina zamro je širi kulturno-zabavni život u našoj općini. Na sastancima Općinskog komiteta Saveza omladine na početku ove godine pokušavalo se naći rješenje, kako bi se potaknuo rad na kulturno-zabavnom polju unutar naše općine, pa je tako dat prijedlog, da se ove godine organizira povodom dana mladosti općinska smotra mladih uz učešće dramskih, folklornih i zbornopjevačkih družina. Osigurane su i novčane nagrade za učesnike, tako da će svaki omladinski aktiv, koji nastupi sa bilo kojom sekcijom, dobiti nagradu od 5.000 din, dok je za prvo osvojeno mjesto predviđena nagrada u visini od 20.000 din, a za drugo 10.000 din. Smotra će se održati 31. svibnja 1964. u našem selu u prostorijama zadružnog doma. Nadamo se, da će se mještani našega i susjednih sela odazvati ovoj masovnoj priredbi i uveličati je svojim prisustvom.

Nikola Katulić, knjigovođa:

GRADIMO SPOMENIK PALIM BORCIMA

Već unazad nekoliko godina pokreće se akcija za izgradnju spomenika palim borcima sela Buševac. O tom se zadatku prilično dugo raspravljalo na godišnjim skupštinama organizacije Saveza boraca, gdje da se nađe pogodno mjesto, koje bi najviše odgovaralo za podizanje spomenika. Ranije zamišljen plan, gdje je već i počela gradnja, tj. pred budućom novom školom, nije se mogao ostvariti zbog poteškoća izgradnje osmogodišnje škole. Spomenik, za koji je bila ugovorena izgradnja s jednim građevnim poduzećem iz Siska, nije odgovarao sa stručne strane, pa se je zbog toga odustalo od te gradnje. - Godišnja skupština Saveza boraca je donijela nedavno odluku da se spomenik dovrši tokom ove godine na novom mjestu, tj. pred sadašnjom starom školom. Upravni odbor Saveza boraca se zajedno s Općinskim odborom Saveza boraca stavio u vezu s dipl. kiparom Stanislavom Mišić iz Zagreba, koji je dao novu idejnu skicu za izgradnju spomenika, pa je tako unatrag mjesec dana održano niz sastanaka svih društveno-političkih organizacija sela. Tom prilikom je razmotrena čitava akcija, a ujedno i prihvaćena idejna skica, koju je predložio kipar Mišić. Predviđeni spomenik bi bio visok četiri metra, građen od mramora sa urezanim bakrenim slovima imena palih boraca. Nakon svih savjetovanja i priprema potpisan je 14. svibnja 1964. god. ugovor o gradnji spomenika s kiparom Mišićem za iznos od 1.000.000,- dinara. Selo se obavezalo da će pomoći kod dovoza građevnog materijala i dati nestručnu radnu snagu kao i nešto građevnog materijala (šljunak i cement). - Ponovno je održan sastanak svih organizacija sela i razrađeni su svi zadaci te formiran odbor za gradnju spomenika, u koji su ušli uz upravni odbor Saveza boraca i predstavnici svih organizacija sela. Na tom sastanku su raspodijeljena zaduženja na pojedine organizacije. Sada predstoji velika akcija prikupljanja novčanih sredstava i prodaja zahvalnica. Nadamo se, da će naše selo i ovaj puta pokazati visoku svijest te pomoći ovu akciju, kako bi se ona sretno završila kao i sve dosadašnje, kojima se danas može ponositi naše selo.

Proslava s otkrivanjem spomenika je predviđena za Dan ustanka naroda Hrvatske tj. 27. srpnja. Uveličajmo svojom prisutnošću taj dan i dajmo priznanje onima, koji su položili svoje živote na oltar domovine za izgradnju boljeg i sretnijeg života u našoj zemlji.

Š K O L S K A R U B R I K A

IZ OSMOGODIŠNJE ŠKOLE - BUŠEVAC

Kod izdavanja list smo svakako uzeli u obzir i rad naše djece i nastavnika na osmogodišnjoj školi. Kako je uredništvo lista prilično zauzeto poslovima kod sakupljanja, ispravljanja i štampanja materijala, očekujemo u buduće već gotove materijale, koje bi nam dostavila škola. Osobito se pozivamo na nastavnika hrvatskog jezika, da nam dostavi najbolje sastavke svojih učenika, koji bi ujedno bili interesantni i za druge naše čitaoce. Također je poželjno, da i drugi nastavnici dadu svoja zapažanja i savjete.

Ovoga puta donosimo u kratkim crtama samo neke izjave jednog nastavnika i djece iz susjednih sela, koja polaze u školu u Buševcu. Tako nam je upitani nastavnik, ukratko rečeno, dao na naša pitanja slijedeći odgovor: U Buševac je došao kao nastavnik putem natječaja, a obzirom da mu se sviđalo mjesto i ljudi, ostao je tu već više godina i, u međuvremenu nije tražio premještaj. Od poteškoća, na koje je naišao, navodi brige u pogledu putovanja i to osobito zimi (on naime putuje autobusom iz Zagreba), kada se obično zbog sniježnih mećava i drugih vremenskih nepogodnosti gube prvi satovi. Nadalje ga smeta u radu skučenost prostora, a zimi se često izlaže mogućnostima prehlade prilikom prelaska iz nove zgrade u staru. Neugodna je odnosno neprikladna zbornica, gdje je donedavno bio čak i betonski pod. Mnogo ga smeta nesigurnost mjesta službovanja, jer već dvije godine kruže glasovi o pripajanju škole Vukovini. Inače je zadovoljan s djecom, a i prisnost ljudi ga raduje. Njegovo je mišljenje, da kvalitet nastave obzirom na stručni kadar zadovoljava. Naime, na školi rade tri profesora, četiri nastavnika i pet učiteljica, dok ima sveukupno oko 280-ero djece, koja su osim iz Buševca još i iz susjednih mjesta: Lazi, Ogulinca, Pešćenice, Rakitovca, Turapolja i Vukojevca. Na koncu poručuje svim seljanima, da se bore za svoju školu, jer ako je izgube, ne će je više nikad dobiti.

Neka pitanja smo postavili i djeci, koja putuju iz susjednih sela, pa bi se njihovi odgovori uglavnom mogli sažeti u jedan cjeloviti slijedećeg sadržaja:

Djeca gore navedenih susjednih sela polaze školu u Buševcu zato, jer im je ona najbliža. Ona djeca, koja su iz bližih mjesta, kao Lazi, Ogulinac, Rakitovac i Turapolje, polaze školu pješke ili biciklom, dok iz Pešćenice i Vukojevca biciklom ili autobusom. Inače se Buševac nalazi baš u sredini navedenih mjesta, pa je svima podjednako dugačak put do škole, smjerno do Pešćenice prelazi dužinu od četiri kilometra. Djeca su inače zadovoljna svojim drugovima, s kojima se međusobno pomažu, a također i s nastavnicima, koji im izlaze u susret. Naročito se vesele kad dobe dobre ocjene, dok ih nasuprot tome slabe ocjene rastužuju. Sviđa im se što je Buševac na glavnoj cesti Zagreb - Sisak, a mogu posjećivati i kino-predstave.

Kako je iz ovoga vidljivo, čak su i djeca iz susjednih sela uglavnom zadovoljna pohađanjem škole u Buševcu, a što će tek reći naša djeca, koja nemaju toliko briga zbog putovanja i gubljenja vremena. Zato svakako trebamo nastojati da dobijemo školu u Buševcu, jer je i broj naše školske djece prilično velik, pa iziskuje posebnu osmogodišnju školu.

H U M O R

Ovca na Zagrebačkom velesajmu

Došao Mate sa svojom najljepšom ovcom na Zagrebački velesajam. No prije nego što će doći na izložbeni prostor, želio je još malo razgledati grad te je tako poveo sa sobom i svoju ovcu. U gradu su se svi osfirtali za njim, pa je on bio veoma zadovoljan. Kako je previše okretao glavu na sve strane, zabolje ga glava i on ode u obližnju apoteku da kupi kakav li-

jek, dok je ovcu privezao za tramvaj, da mu ne utekne. Vrativši se iz apoteke i ne našavši više svoje ovce uzviknu Mate:

- O moj svite dragi, jasno mi je što je nestala ovca, al' mi nije jasno kud je nestala i ona kuća, za koju sam privezao ovcu.

Sluga Jankec

Poslao gazda svoga slugu Jankeca da namaže kola. Ovaj se odmah dao na posao pa počeo mazati kola od početka tj. najprije rudo, pa vagere, čitav prednji i zadnji kraj kao i stranice. Kad je potrošio sav kolomaz ode do gazde i reče mu:

- Gazda, sve je skoro gotovo, ali mi je ponestalo kolomaza, tako da su samo osovine ostale nenamazane.

Vidjevši gazda, što mu je uradio sluga, stade ga grditi i udarati. Sluga pobježe i dovikne gazdi:

- Gazda, ti višeš na mene, a takovog majstora još nisi imao niti ćeš ga ikad imati.

Tango

- Jao, dragi, kako to plešeš?

- Tango, dva koraka naprijed, jedan natrag - reče on.

- Da, dva koraka naprijed, a jedan na moje prste - odvrati ona.

Logično

Suseda draga, snočke sem sejnala, da mi je glava bila puna vuši.

Na to će susjeda: Je draga moja, ke čoveku celi dan ide po glave, o tem i po noći sejna.

Nije znao

Prodavao Ličanin kravu i svakom kupcu bi rekao istinu, tj. da krava daje malo mlijeka i da bođe. Svi su kupci odlazili od njega i kad je to vidio njegov susjed, reče mu:

- Dopusti meni da prodam kravu, a ti samo šuti.

Poče susjed hvaliti kravu na sve moguće načine i okupe se mnogi kupci, koji su htjeli kupiti kravu. Kad je to vidio vlasnik krave, uzme ovu od susjeda i počeo je voditi kući.

Na to ga upita susjed zbog čega to radi, a vlasnik mu odgovori:

- Nisam znao da je tako dobra, pa je neću prodati.

Lukica, de si?

- Zlatek, jesi li de videl strica Lukicu... Već se sigurno nalokal.

- Jesem, videl sam ga v šestom padežu.

- Vrabc te dal, ke se navek na norije vrtiš. De si ga videl?

- Videl sem ga, strina. On je v LOKATIVU.

Ivo Robić pjeva

Dogodilo se to pred par godina kod nas u Buševcu. Slušala jedna žena radio, kad je pjevao Ivo Robić, pa brzo dojurila do susjede:

- Suseda draga, jesi li slušala radijo? Rekel je, da popeva Ivo Robić.

- Gdo bi rekel, da naš Ivić Robićov tak lepo popeva, a ja sem navek mislila, da on nema sluva.

Stjepan Robić, stud. ekon.:

Barek i Marek

- Marek, Marek ... čekaj malo.

- Žurim se, Barek, domom. Vrgla sem na šporet kuvat mleko za večeru i bažul za zutra, da ne bum trebala zutra kuvati kad pemo kramper sadit. Baš sem zvečera mislila dojtji k tebe, ali...

- Znaš Marek, imam ti neke za povedati.

- A ke?

- Mi smo se snočka spominali za mega Franceka i baš mi je denes jutro pripovedala suseda Katek, da su ga nekteru večer kad su išli s pola susodi zestali i pitali kam ide, a on je rekel da ide gledet v Ogulinec je li ima de krampera za prodati.

- Jesi li videla lopova kak se brzo snašel - reče Marek.

- Je, čekaj bum ti rekla, on ide na Peščenicu k dekile. Rekla je Katek da je to čer od nekakvog Roka i da je jako lepa.

- Ali negvi ne bi rad da se on ženi z drugoga sela.

- Je Barek, imaju i praf, već ak je za pobirati nek pobire doma. Tak mu je rekla i moja kuma Slavek kad su mu snubili nejnu Maricu. Bože, ona možda ni tak lepa, ali bu znal do je i ke je. I još neke. Sad malo pre je pripovedala Janek, samo naj govoriti nikomu da ne bi od mene zišlo van, da je i tvoj Pepek našel nekakvu na Peščenice.

- I Pepek? A je li ke ima, je li bogata?

- Sad ti bum povedala. Snočke su se pred mojem putnem vrati skupili dečki, a mene nisu videli, i zafrkavali su se. Ja sem dobro napela vuva i slušala. Od nekud je išel Pepek, a oni: Štef, kak je belka? Već sam si mislila ke bi to moglo biti, a kad mi je i Janek o tem pripovedala, onda sem tek se razmela.

- Da mi je samo znati, Barek, je li ta dekila ke ima?

- Je, to sem ti zabila reći, Marek. Kad je Pepek došel, počeli su dečki ovak pripovedati: Baš je lepa. Rekel ti je tast, da ti ju bu dal, ali da ju ščem pre ženiš. I gotovine ima. Čak buš dobil i motorkotač. Samica je, grunt ju sleduje.

- Ni vrag, pa to je dobro - reče Marek. Ako se imaju rad nek se zemu.

Nato dođe jedno dijete i reče:

- Mama, mama, odl brzo domom. Rekla je baba da je mleko skipelo na šporet, a i japa je došel domom.

- Odma bum išla sinek. Barek, je moram iti.

- Je, kak očeš Marek. Laka noć.

Kad je Marek došla kući, našla je punu sobu dima, a kad je htjela otvoriti vrata našla njezin suprug i reče:

- Ke je to? Odkud tuliki dim?
- Joj Jurek, vidiš, vrgla sem kuvat mleko i bažul za zutra, pak sem otišla dojit Rumenu. Kad sem se vrnula ... vidiš. Ke bum sad?
- Ništa, reče Jurek, skuvaj drugo i više naj dugo pripovedati tračarije na mlekare, po križajnu i po putu, nek se požuri domom.

Teca i strina na križajne

Našle su se slučajno na križanju, kad su išle na mljekaru danas, sutra i svaki dan, imena su im različita od Bareka, Mareka, Kateka itd., kratko su se zadržale, da jedna drugoj ispriča novosti, jer se već dugo, od jučer, nisu vidjele.

- Ke ti već z mlekare? Denes si me prestigla. Ja se veto žurim, nisem si stigla niti ovaj zamazani rubec na glave i ovaj stari priprežnak premeniti.

- Ni to ni važno, odgovori njezina susjeda, om nas već tak nigdo ne gleda. Pričekaj malo, dok ja predam mleko.

- Žuri mi se.

- I meni se žuri. Kam god idem, drčim i pak nikam ne dospem. Muž se luti polek toga. Denes nis stigla ni obed skuvati, kad kam god otideš, segde se zadržiš. Bila sem ti do pol dan pri susede, dok mi je celi zafrik prigorel i hiža se zakadela.

- Je pak ke ste se spominale, upita znatiželjno susjeda. Ja te novosti moram čuti.

- Kad si baš takva, onda ti bum povedala. Samo se naj lutiti. Celo selo se spomina, kak je tvoj muž veliki papučar i da spijs v štale krlate.

- To je laž, a će spijs v krlate, to je samo onda, kad se krava teli ili kobila žrebi.

- Čujem ja, da se to gusto ponavlja, doda susjeda.

- Je, i onda kad si ke popijs pak ne zna fižu. A ke tvoj ni papučar? Gojniš ga da ti sako jutro nosi mleko na mlekaru.

- Ne nosi. To je bilo negda. Ali sem previdela, da je ona rakija, teru popijs v bertije skupleša od onoga mleka ke nosi na mlekaru.

- Je pak kam ga onda pustiš, kad ne sme iti niti na televiziju niti v bertiju.

- Sada ide samo v zadružni dom na televiziju, gde nema piti.

- Ha, ha, ha, stade se urnebesno smijati susjeda. Tam nema piti? Ha, ha, smijala se dalje. Sad si je našel mendu.

- Kakvu mendu? začuđeno upita druga susjeda.

- Dučan, drugu bertiju.

- A tak, zato on ide na televiziju. Ne pejde više. Dosta me je varal.

- Sad vidiš, kakav je tvoj muž. Ja sem ze svega već napravila čoveka.

- Odkad naši nogometaši ne igraju nogomet v prvenstvu općine, smiril se je. Sad ga samo treba prišarafiti, da ne pejde ni na sastanke.

- Dosta je išel do sada i ze se negve sastankov ni ništa. Več par let pripovedaju kak budu napravili kupatilo v

selu. Ali ga do denes još nema. Rekli su, da budu i tratuvar vuz cestu napravili, pak ništa, dok mi dete ne pogazi auto. Onda bi se mot gdo i setil. Od sada, velim ti, bum saku subotu gojni-la svega Bartola v selo po luknicu za kupanje. Nek luknica nosi luknicu. Pak da vidimo, komu bude pređi dodijalo, meni ili nemu.

- Ke ti nemaš luknice doma, doda susjeda.
 - Imam, ali mi je premala.
 - To sem si i sama mislila, da bi tvoj muž morat bedem dopremiti i na rakijskom kotlu vodu topiti.
 - Oho, ke sem ja debša od tebe, uvrijeđeno će druga na to. Daj se malo bole pogleč, em zglediš kak gibanica.
 - Da nisi takav nesklavar, ne bi morala onoga pijanca zeti.

- A kakov je tvoj, teri se po graba kontura.
 - Ne gorši od tvega.
 - Daj samo još jemput reči, buš videla, kak te bum oskubla.

- Bum ja tebe.
 Uto je već i mlekar trubio na odlasku.
 - Joj moje mleko je ostalo v kante. Bartol kam ideš?
 - Išćem ženu, već je mrak, a ne još nema domom z mle-kare. Decu sem pospravil spat, a i večera mi je prigorela.
 Tako su se nadalje počeli svadati na samom križanju i kada je netko naišao, čulo se samo šaputanje:
 - Skreni vuz grabu, da nas ne vide.
 - A kam?
 - V bertiju.

P J E S M E

Mato Detelić:

SELJAČKOJ SLOGI

U danina teške borbe
 Za seljačka i radnička prava
 Ti se rodi, zoro mlada,
 I iz sjenke posta java.

Ti si naš svjetionik
 Sa posavskih naših strana,
 Kojeg nama užegoše
 Dva seljačka velikana.

I ljeta su mnoga prošla
 Kobna, teška i krvava
 A ti si nam, čedo naše,
 Uvijek vedra, čelična i zdrava.

Idi i dalje u naša sela
 Prosvjetom ih digni tada;
 Jer ti si nam, zoro naša,
 Draga i mila još i sada.

(U spomen 30-godišnjice i obnove OSS-e 1950.)

Mato Detelić:

SELJAČE I RADNIČE

Čekić, kosa, kramp, kopača i motika
 Uvijek ti na ledima bila
 A aždaja kapitala veleposjednika
 U lice ti nokte je zarila
 Dok su oni obučeni u kadifu i svilu
 Piju vino i siti su mesa
 Ti u dronjcima hodaš i to bos
 Bez vina, bez kruha, jedeš jabuku gnjilu.

Ti šutiš, radiš i pregaraš
 Kao da uvijek tvrdi san snivaš
 Ti udobnost zlotvoru svom stvaráš
 A očima ga ne gledaš, već ih sakrivaš.

Jednog dana budiš se od tvrda sna
 Uzimaš toljagu u žuljave ruke
 I biješ sve što je nepravedno oko tebe
 Da se oslobodiš poniženja i muke
 I da spasiš pravdu i goli život
 Svog naroda i samoga sebe.

Mato Detelić:

PLUŽE MOJ

Ti sad snivaš zimski san
 i pomalo rđa te izjeda
 I u snu čekaš dok će svanut dan
 I aprilsko sunce dok te ne ugleda,
 Pluže moj!

Spavaj, spavaj, odmori se malo,
 Ti ćeš brzo da se probudiš,
 Naoštrit ćemo onda tvoje ralo,
 Crnu zemlju dublje da produbiš,
 Pluže moj!

Pa da zrno, koje u nju padne,
 Izbije klicu i zdravu i jedru,
 Klasje puno, da nam ploda dadne
 Za godinu-petoljetku-jednu,
 Pluže moj!

A kad prođe naša petoljetka,
 Mirovinu tad ćemo ti dati,
 I spavat ćeš tada bez svršetka,
 A novim plugom mi ćemo orati,
 Pluže moj!

Novim plugom dvo- i trobrazdnim,
 Pred njim bit će ognjen konjske
 sile
 On ne će orat putem obilaznim,
 Već preorat i mede nemile,
 Pluže moj!

Oranica bit će kano more silno,
 Kod dozrelog klasa kad se
 ustalasa
 Zlatnog zrna biti će obilno,
 I svi ćemo pjevat iz sveg
 glasa,
 Oj! oj! oj! - družo moj!

GLAS BUŠEVCA s malim zakašnjenjem čestita

ZLATNI PIR

Ivanu i Bari Kovačević te
 Janku i Mari Robić

u želji da u radosti i zdravlju prožive još mnogo godina.

STATISTIKA BUŠEVCA

od siječnja do svibnja 1964.

R o d e n i :

Bobesić Suzana, kći Dragutina i Ane
 Bobesić Damir, sin Slavka i Marije
 Katulić Dubravka, kći Josipa i Barice
 Črnko Nenad, sin Mate i Katice
 Koletić Jasna, kći Franje i Katice
 Katulić Sonja, kći Ivana i Katice
 Detelić Slavko, sin Ivana i Dragice
 Robić Vlado, sin Stjepana i Jagice

V j e n ĉ a n i :

Črnko Ivan i Robić Marica
 Katulić Stjepan i Vnučec Dragica
 Kirin Ivan i Rožić Ana
 Črnko Josip i Belec Barica

U m r l i :

Kos Josip, star 65 god.
 Vnučec Mara, stara 64 god.
 Katulić Ivan, star 56 god.

PROGRAM KINO-PREDSTAVA U BUŠEVCU

16-17.V Na nišanu, američki vestern, cinemaskop kolor
 23-24.V Mladi lavovi, američki cinemasko kolor
 6-7.VI Ponosni buntovnik, američki standard kolor
 13-14.VI Usamjeni osvjetnik, američki vestern kolor
 20-21.VI Avanture Toma Sojera, američki kolor
 27-28.VI Nasilje na trgu, domaći standardni
 4-5.VII Balada o vojniku, sovjetski standardni
 11-12.VII Darbi O Gil, američki kolor
 18-19.VII Svetac vodi igru, francuski standardni
 30-31.V Natali, francuski standardni

IN MEMORIAM

Ivan Katulić - Matoš 1908-1964.

Duga, podmukla i teška bolest istrгла je iz našeg sela vrijednog člana. Desetak godina se njegov organizam odupirao bolesti, koja ga je ipak nadvladala i u njegovoj 56-oj godini života ponijela u hladan grob. Čitavom selu, a naročito članovima DVD-a i OSS-e ostat će on u najljepšoj uspomeni.

Kao sin jednog od osnivača DVD-a i pomagača kod osnutka OSS-e, pokojnog Stjepana Katulića - Matoša, on je mlad postao aktivan član DVD-a. Knjiga i muzika su mu bile bliske, te one nisu nikada nedostajale u njegovoj kući. Povrh toga on je bio sposoban i vrijedan ratar. Rano je postao i član OSS-e, radeći gotovo u svim sekcijama društva. Bio je skroman, tih i povučen te zbog toga omiljen među članovima društva. Za svoj 38-godišnji primjeran rad u DVD-u primio je diplomu društva. Prošle 1963. godine, bolestan u krevetu je primio i drugo veliko priznanje - Diplomom OSS-e. Iako bolestan, izoliran od svakog društvenog rada, zanimao se za svaki rad naših društava sa puno želja za uspjeh i napredak našega sela, kako u prosvjetnom, tako i na svakom drugom polju. - Njegova porodica, prijatelji i znanci te članovi DVD-a i OSS-e su ga masovno ispratili na njegovu posljednjem putu. Nad otvorenim grobom je u ime DVD-a održao pogrebno slovo predsjednik društva Mato Robić, a u ime OSS-e se od njega oprostio stari član i osnivač OSS-e Mato Detelić. Njegov svježe podignuti grobni humak okitilo je više vijenaca porodice i društvenih organizacija.

Neka mu je slava!

